

a učení a dosahování lepších výsledků žáků včetně zlepšování práce a výsledků těch škol, které to nejvíce potřebují.

***Model externího hodnocení vykazuje celou řadu znaků
nejlepší praxe, jsou zde však stále některá omezení***

Proces externího hodnocení, které provádí ČŠI, je dobře strukturovaný a systematický. Každá fáze procesu je srozumitelná a jednotlivé prvky na sebe logicky navazují. V modelu se počítá s tím, že je důležité jednoznačně sdělovat kritéria, na jejichž základě je hodnocení formulováno. Pro účely externího hodnocení je každoročně zpracováván soubor veřejně dostupných kritérií. Dobře je zakotven i princip transparentnosti při zveřejňování výsledků inspekce a při reakcích na podněty zainteresovaných aktérů (je zajištěno, že inspekci mohou iniciovat rodiče, pokud jsou nějakým způsobem znepokojeni). Externí hodnocení je koncipováno tak, aby vycházelo z dostupných dat. Inspekční tým může při inspekci využívat dat Ústavu pro informace ve vzdělávání, která podporují efektivitu, protože týmu umožňují, aby se soustředil na klíčové otázky, a mohou pomoci při porovnávání konečných výstupů s referenčními úrovněmi a jejich zasazování do kontextu. Jednou z hlavních součástí shromažďování informací je i zajišťování a analýza dokumentace a během inspekce jsou také vedeny rozhovory s vybranými aktéry. Současný přístup k externímu hodnocení škol však s sebou nese určité výzvy. Je obtížné zohlednit socioekonomický kontext školy, protože školský zákon toto nevyžaduje a nejsou k dispozici národní data, která by to umožňovala. Podle všeho také není kladen dostatečný důraz na pedagogické aspekty, zejména na rozpoznání hlavních znaků efektivní či vysoce kvalitní výuky na základě dat z mezinárodních studií a výzkumů. Navíc kritéria, se kterými ČŠI při externím hodnocení pracuje, nejsou dostatečně stabilní, aby mohlo být zajištěno porovnání výsledků ve všech oblastech v jednotlivých letech.

***Nově se zdůrazňuje vlastní hodnocení škol, které by mělo být
dále posíleno***

Nově kladený důraz na podporu vlastního hodnocení škol může potenciálně vést školy a jejich ředitele k tomu, že se budou více zaměřovat na zkvalitňování své činnosti a plánování dalšího rozvoje. Spolu s externím hodnocením České školní inspekce a pravidelným zveřejňováním inspekčních zpráv tvoří vlastní hodnocení na institucionální úrovni systém, který je vyváženější než systém, který spoléhá pouze na externí hodnocení. Zavedení autoevaluace jednoznačně souvisí se záměrem České republiky podněcovat flexibilitu a větší autonomii na úrovni školy. Posilováním schopnosti sebereflexe u škol se podpoří interní postupy zajišťování kvality a usnadní se udržování kvality v celém systému. Sebehodnocení škol je však zatím v počáteční fázi. Školy mají zatím pouze malé povědomí o tom, jaký přínos vlastní hodnocení má a mělo by mít pro zkvalitňování jejich práce, a zatím nejsou k dispozici žádné vyjasněné autoevaluační modely. Zdá se, že pracovníci škol i jejich ředitelé mají omezené schopnosti potřebné k provádění vlastního hodnocení a samotné vlastní hodnocení podle všeho vede pouze k malým změnám školní praxe. I přesto, že se autoevaluace v určité formě vyskytuje, její důsledné uplatňování a využívání jejích výsledků v praxi je stále v počátcích. Dostatečné využívání není ani další z potenciálních přínosů vlastního hodnocení, který spočívá v zapojení rodičů do činnosti školy.